

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

ZAKLJUČAK

o odbacivanju Zahtjeva za pokretanje postupka privrednog subjekta *Mozzart* d.o.o.
Banja Luka protiv gospodarskog subjekta Lutrija Republike Srpske a.d. Banja Luka i
Republike Srpske, Vlade Republike Srpske

Sarajevo,
rujan 2019. godine

Broj: UP-01-26-2-014-15/19
Sarajevo, 26.09.2019. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), te članka 58. stavak (4) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta *Mozzart* d.o.o. Banja Luka, Bulevar srpske vojske br. 17, 78000 Banja Luka, zaprimljenom dana 06.06.2019. godine, pod brojem: UP-01-26-2-014-1/19, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 59. (pedesetdevetoj) sjednici održanoj dana 26.09.2019. godine, donijelo je:

ZAKLJUČAK

- 1) Odbacuje se Zahtjev za pokretanje postupka gospodarskog subjekta *Mozzart* d.o.o. Banja Luka, Bulevar srpske vojske br. 17, 78000 Banja Luka, podnesen protiv gospodarskog subjekta Lutrija Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića br. 2, 78000 Banja Luka i Republike Srpske, Vlade Republike Srpske, Trg Republike Srpske br. 1, 78000 Banja Luka, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja propisane člankom 10. Zakona o konkurenciji, zbog stvarne nenadležnosti.
- 2) Ovaj Zaključak će biti objavljen u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) zaprimilo je dana 06.06.2019. godine, pod brojem: UP-01-26-2-014-1/19, Zahtjev gospodarskog subjekta *Mozzart* d.o.o. Banja Luka, Bulevar srpske vojske br. 17, 78000 Banja Luka, zastupanog po punomoćniku dr Predragu Barošu, odvjetniku iz Banja Luke, Nikole Pašića br. 16, 78000 Banja Luka, kojim se traži pokretanje postupka protiv gospodarskog subjekta Lutrija Republike Srpske a.d. Banja Luka, Vuka Karadžića br. 2, 78000 Banja Luka i Republike Srpske, Vlade Republike Srpske, Trg Republike Srpske br. 1, 78000 Banja Luka (u daljnjem tekstu: Zahtjev), radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja propisane člankom 10. Zakona o konkurenciji.

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu članka 28. Zakona o konkurenciji, te je sukladno članku 31. stavak (1) istog zakona, aktom broj: UP-01-26-2-014-2/19 od dana 11.06.2016. godine i aktom broj: UP-01-26-2-014-8/19 od 16.07.2019. godine, zatražilo dopunu istog.

Gospodarski subjekt *Mozzart* d.o.o. Banja Luka (u daljnjem tekstu: *Mozzart* ili Podnositelj zahtjeva) je traženu dopunu dostavio podneskom zaprimljenim dana 11.07.2019. godine pod brojem: UP-01-26-2-014-7/19 i podneskom zaprimljenim dana 31.07.2019. godine pod brojem: UP-01-26-2-014-11/19.

Pored navedenih podnesaka kojima je dostavljena dopuna Zahtjeva, gospodarski subjekt *Mozzart* dostavio je i podnesak zaprimljen dana 19.08.2019. godine pod brojem: UP-01-26-2-014-12/19, kojim se isti izjašnjava da smatra da je dostavio svu potrebnu dokumentaciju.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 12.09.2019. godine pod brojem: UP-01-26-2-014-13/19, Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona o konkurenciji.

U Zahtjevu se u bitnom navodi slijedeće:

- Da je gospodarski subjekt *Mozzart* prema aktualnom izvratku iz sudskog registra Okružnog privrednog suda u Banja Luci, broj: 057-0-Reg-Z-19-001512 od 16.04.2019. godine, upisan u registar suda pod matičnim brojem: 1-17434-00, sa pretežitom i registriranom djelatnosti kockanja i klađenja;
- Da su prava gospodarskog subjekta *Mozzart*, kao priređivača igara na sreću u najužem smislu povrijeđena uspostavljanjem monopola na elektronskim igrama na sreću od strane Lutrije Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljnjem tekstu: Lutrija);
- Da je gospodarski subjekt Lutrija javno poduzeće u većinskom vlasništvu Republike Srpske, koja je posredno vlasnik 94% dionica u osnovnom kapitalu;
- Da se sukladno članku 2. Zakona o konkurenciji isti primjenjuje i na organe državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno sudjeluju ili utječu na tržište, kao i na gospodarske subjekte koji imaju kontrolu nad drugim gospodarskim subjektom;
- Da Republika Srpska kao većinski vlasnik ima kontrolu nad gospodarskim subjektom Lutrija, a da je donošenjem Zakona o igrama na sreću ("Službeni glasnik RS", br. 22/19), uspostavljen monopol gospodarskog subjekta Lutrija, odnosno isključivo pravo za obavljanje djelatnosti elektronskih igara na sreću, čime je spriječena i ograničena konkurencija, pa između ostalih i Podnositelj zahtjeva ne obavlja navedenu djelatnost;
- Da je odredbama članka 7. stavak 1. Zakona o igrama na sreću propisano da je priređivanje igara na sreću djelatnost od javnog interesa i da je isključivo pravo Republike Srpske, a člankom 25. stavak 1. istog zakona da Lutrija ima pravo priređivanja svih igara na sreću, a ima isključivo pravo priređivanja lutrijskih igara na sreću i elektronskih igara na sreću, osim klasične tombole;
- Da je Republika Srpska navedenim odredbama uspostavila monopol Republike Srpske na elektronske igre na sreću, a što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o konkurenciji, s obzirom da se radi o djelatnosti za koju prema ranijim propisima nije bilo ograničenja u pogledu osoba koja mogu biti priređivači igara na sreću, čime je izvršen izravan utjecaj na poslovanje Podnositelja zahtjeva;
- Da suprotno odredbama Zakona o konkurenciji i odredbama Ustava Republike Srpske, da se slobodno poduzetništvo može zakonom ograničiti radi zaštite interesa Republike Srpske, čovjekove sredine, zdravlja i sigurnosti ljudi, Republika Srpska oduzima pravo dosadašnjim priređivačima da obavljaju ovu djelatnost;

- Da je Podnositelj zahtjeva pravno lice čiji su osnivači strani državljani koji su investirali značajne iznose s obzirom da je u trenutku financiranja slobodno tržište funkcioniralo i za naznačene djelatnosti, zbog čega je izmjenjeno zakonodavstvo išlo na štetu stranog ulagača;
- Da je odredbom članka 41. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njihovih država članica sa jedne strane i Bosne i Hercegovine sa druge strane, propisano da će Bosne i Hercegovina prilagoditi sve državne monopole komercijalne prirode kako bi se osiguralo da stupanjem na snagu ovog sporazuma ne bude diskriminacije između državljana država članica i Bosne i Hercegovine u pogledu uvjeta pod kojima se roba nabavlja i plasira na tržištu;
- Da je Zahtjev podnesen sukladno članku 10. Zakona o konkurenciji i to zbog toga što su donošenjem Zakona o igrama na sreću Republika Srpska i gospodarski subjekt Lutrija ograničili tržište na štetu potrošača, kao i tehnički razvitak proizvoda i usluga koji su posredno ili neposredno vezani za igre na sreću;
- Da je mjerodavno tržište u predmetnoj pravnoj stvari priređivanje elektronskih igara na sreću na teritoriju Republike Srpske;
- Da je Republika Srpska, kao većinski vlasnik gospodarskog subjekta Lutrija, uspostavila da isti ima isključivo pravo obavljanja djelatnosti priređivanja elektronskih igara na sreću, čime je omogućen 100% udjel na tržištu elektronskih igara na sreću;
- Da je na opisan način, ukinuto pravo svakog drugog subjekta da priređuje elektronske igre na sreću, čime je ograničeno tržište i tehnički razvitak ove djelatnosti na štetu potrošača;

Na temelju svega navedenog Podnositelj zahtjeva predlaže da Konkurencijsko vijeće donese rješenje kojim se utvrđuje:

- da su Republika Srpska i gospodarski subjekt Lutrija zlorabili vladajući položaj na tržištu, na način što je ograničena konkurencija propisivanjem isključive nadležnosti Lutrije za priređivanje elektronskih igara na sreću čime su u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj dovedeni drugi priređivači igara na sreću,
- da se zabranjuje svako daljnje djelovanje koje predstavlja navedenu zlorabu vladajućeg položaja,
- da se nalaže Republici Srpskoj i gospodarskom subjektu Lutrija da uskladi zakonodavstvo sukladno Zakonu o konkurenciji, te omogući konkurentima ravnopravnost u priređivanju igara na sreću,
- da se gospodarskom subjektu Lutrija izrekne novčana kazna u visini od 10% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta prikazanog u financijskim izvješćima za 2018. godinu i
- da Republika Srpska i gospodarski subjekt Lutrija Podnositelju zahtjeva nadoknade troškove postupka.

Konkurencijsko vijeće je sukladno navodima iz Zahtjeva utvrdilo sve mjerodavne činjenice bitne za donošenje ovog Zaključka.

Podnositelj zahtjeva je kao razlog za podnošenje Zahtjeva naveo zlouporabu vladajućeg položaja propisanu člankom 10. Zakona o konkurenciji, točnije odredbama stavka (2) točka b) istog članka.

Navedene odredbe se odnose na gospodarske subjekte koji na tržištu imaju vladajući položaj i koji ga zlouporabljaju na način da ograničavaju proizvodnju, tržište ili tehnički razvitak na štetu potrošača.

Postojanje vladajućeg položaja je preduvjet da bi uopće moglo doći do zlouporabe vladajućeg položaja, kao radnje koja je zabranjena i kažnjiva Zakonom o konkurenciji.

Međutim, samo postojanje monopola, odnosno vladajućeg položaja na tržištu nije zabranjeno odredbama Zakona o konkurenciji.

Zahtjev u cijelom svom tekstu ne sadrži ni jednu činjenicu ili indiciju koja bi se mogla dovesti u svezu sa tim da su gospodarski subjekt Lutrija i Republika Srpska, na bilo koji način zlouporabili vladajući položaj na mjerodavnom tržištu.

Podnositelj zahtjeva se prevashodno žali na donošenje novog Zakona o igrama na sreću, koji je stupio na snagu 19.03.2019. godine, odnosno na njegove odredbe kojima se djelatnost priređivanja elektronskih igara na sreću daje isključivo gospodarskom subjektu Lutrija, a zbog kojih on ne može da obavlja tu djelatnost, koju je do donošenja navedenog zakona obavljao.

Ovdje se, dakle, radi o zakonskom monopolu koji nastaje zbog politike države da dozvoli obavljanje određene djelatnosti samo jednom gospodarskom subjektu.

Vidljivo je da je razlog zbog kojeg je Zahtjev podnesen zakonsko uspostavljanje monopola na mjerodavnom tržištu priređivanja elektronskih igara na sreću u Republici Srpskoj, a ne zlouporaba vladajućeg položaja na tom tržištu, koja kao takva predstavlja zabranjeno konkurentsko djelovanje.

Pored toga, Zahtjev je podnesen protiv subjekata koji nemaju stranačku legitimaciju da bi se protiv njih pokrenuo postupak utvrđivanja zlouporave vladajućeg položaja pred Konkurencijskim vijećem, jer isti nemaju izravne veze sa donošenjem Zakona o igrama na sreću.

Sporni Zakon o igrama na sreću je donijela Narodna skupština Republike Srpske kao zakonodavni organ, koji kao takav nije obuhvaćen člankom 2. Zakona o konkurenciji, kojim je propisano na koje pravne i fizičke osobe se Zakon o konkurenciji primjenjuje.

Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 25. stavak (2) Zakona o konkurenciji nadležno da na nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju uticaja na tržišnu konkurenciju, koje su obvezni dostaviti predlagači, daje mišljenje o njihovoj suglasnosti sa Zakonom o konkurenciji, što u slučaju Zakona o igrama na sreću predlagač nije učinio.

Osim davanja mišljenja na nacрте i prijedloge zakona, Konkurencijsko vijeće ni na koji drugi način ne može utjecati na odredbe zakona, jer nije nadležno da mijenja ili da nalaže promjene odredbi zakona kada on stupi na snagu, posebno imajući u vidu da se radi

normativnom aktu države kojeg je po posebno utvrđenom postupku donio njen zakonodavni organ.

Na temelju svega navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u izreci ovog Zaključka.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Zaključka nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovog Zaključka.

Predsjednica

Mr. Arijana Regoda-Dražić